

Éppen egy előadást tudhattunk magunk mögött, mégpedig az együttélés a mászágok tolerálása volt az elhangzottak fő mondanivalója - már akinek. Mondanivalóm főszereplője mellett álltam, mikor a következő hangzott el az egyik gyermektől : „Tanító néni, én holnap nem jövök iskolába. Tudod, izé, no, hogy is mondjátok, nem a születésnap, no, szóval „biav“ lesz. No, segiccsé má -nézett rám kérlelően“ - mert, ugye az iskola nyelvén kell beszélni és a megszólított sehogyan sem bírta megérteni, mit is akar mondani a gyerek. Esküvő lesz - segítettem őt ki. Inkább ne lettem volna szem és fültanúja a történeteknek, de így adódott.

Legalább háromféle artikulációban, gesztusokkal tűzdelve hangzott el:

"A szombat nem elég, meg kell toldanotok a holnappal, persze utána a vasárnap, meg még hétfőn sem lesztek beszámíthatóak. Tudod mit kívánok, tudod? Fájduljon meg a fogad, hogy a mulatozás helyett ész nélkül hajtsátok a fogorvost, kergessétek az elsősegélyt! Olyan jól mulassatok! - mindig esküvő?! Inkább írjátok papírra, hogy fáj a hasad, vagy a fejed!"

A gyerek behúzta a nyakát, mint egy teknősbéka a páncéljába, szinte kellemetlenül éreztem magam, ahogy rám sandított. Szavak nélkül kérdezte: „mennyivel jobb ez a „gadzsi“, mint mi vagyunk???”

Aztán hebegő hangon szólalt meg : Én igazat mondtam, „temerav!“ (dögöljek meg)

Sok gyerek állt körülöttünk, nem akartam előadást tartani, mennyire igaz, hogy egyesek nem csak, hogy nem ismerik a másik kultúráját, nem is akarják mászágát megismerni, elfogadni meg végképp nem. Minek foglalkozik egy ilyen ember a mászaggal? Na, de én nem ítélezhetem, minden esetre még átkozódik is?! Ezen felül, még hazugságra is tanít?! Ezek önmagamhoz idézett kérdéseim voltak.

Elvonultam, viszont nem és nem bírtam elszakadni a hallottaktól. Magamban kerestem az érzékenységem okát. Talán túlreagáltam az egészet. Mégsem hagyott békén a dolog. Én azt tanítom ne átkozódj, mert visszaszáll az átok. A cigánygyerek magát átkozta el, tudva ezt a tényt, tehát nem hazudott. Nem volt szándékában papírra íratni, hogy fáj a hasa, vagy a feje, mért is tenne ilyet, ő ünnepelni készült.

Létezik, hogy a gyerek tudja, hogyan működik az átok, egy tanultnak mondott felnőttnek meg fogalma sincs erről?! Igaz ezt nem az iskola tanítja! Magamat azzal próbáltam vigasztalni, hogy a gyereken nem fog az ő átka. Eszembe jutott, mit is tanultam én a cigányoktól ? Mert a lényeg, ami megvigasztalt az archaikus cigányok bölcsességéhez tartozott. Vártam a hétfőt

Találkoztam vele, még az utcán.

- Na , milyen volt az esküvő?

- Jaaj-„fantazzija“! Laschi !

- Akkor , nem fájt a fogad?!

- Tudod, az ő átka rajtam nem fogott, ő X.Y-t átkozta el, az én nevem meg “ Szomnakuno“ (aranyból való)- de ezt ő nem tudja!

Ez egyike annak, amivel vigasztaltam magam. Régi cigányok még tudták, hogy a hivatalos listán szereplő nevük a külvilágnak szól. A maguk adta nevet pedig az anyjuk levédte, sokszor még a gyermek születése előtt. Az illető gyerek azon kevesekből való, akinek abban a közösségben, még van cigányneve.